

Nyhetsbrev April 2024

Regeringens klimathandlingsplan

Debatten fortsätter om hur politiken ska se ut för att klara fastlagda utsläppsmål för trafiken. 35 olika motioner har lagts och beslut tas den 22 maj.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/regeringens-klimathandlingsplan-hela-vagen-till_hb01mju15/

Regeringen tar ett första steg för att införa EU:s nya utsläpphandelssystem

EU:s nya utsläpphandelssystem (ETS 2) har som mål att minska utsläppen i främst vägtransporter, byggnader och mindre industrier med 42 procent till 2030 jämfört med 2005. Propositionen presenteras för riksdagen i maj och nästa år kommer de verksamheter som omfattas av systemet att behöva övervaka och rapportera sina utsläpp. Från 2027 inleds handeln med utsläppsrätter. Antalet nya utsläppsrätter i systemet kommer minska årligen i en takt som ska resultera i att de berörda sektorerna i EU minskar sina utsläpp. Regeringen aviserade i klimathandlingsplanen att Sverige ska inkludera fler sektorer i systemet än vad som ingår obligatoriskt i direktivet. Det gäller till exempel arbetsmaskiner i jord- och skogsbruket samt spårbunden trafik. Sverige kommer därför tillämpa systemet på det mest ambitiösa sättet som är möjligt enligt direktivet. I lagrådsremissen lovar regeringen samtidigt att alla - både privatpersoner och företag - ska kompenseras fullt ut för de extrakostnader ETS2 kommer att orsaka. Exakt hur dessa kompensationer ska se ut går regeringen inte närmare in på, men detta är naturligtvis en mycket knepig frågeställning.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/04/regeringen-tar-ett-forsta-steg-for-att-infora-eus-nya-utslapphandelssystem/>

https://www.linkedin.com/posts/magnus-nilsson-04b73556_eus-nya-utsl%C3%A4ppshandelssystem-f%C3%B6r-fossila-activity-7189613286714163200-NAe1/?utm_source=share&utm_medium=member_ios

Uppdrag om ny fordonsmärkning för att konsumenter enklare ska kunna välja klimatsmarta fordon

För att göra det enklare för konsumenter att välja klimatsmarta fordon har regeringen gett Energimyndigheten i uppdrag att analysera och föreslå en fordonsmärkning för lätta fordon. Förutom utsläppen ur avgasröret ska fordonsmärkningen även visa fordonets energieffektivitet och livscykelutsläpp. Uppdraget ska redovisas senast 30 oktober 2025. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/05/ny-fordonsmarkning-infors-for-att-konsumenter-enklare-ska-kunna-valja-klimatsmarta-fordon/>

En tillfällig skrotningspremie införs för att påskynda omställningen av den svenska fordonsflottan

Föreslås att skrotningspremien ska lämnas till privatpersoner som skrotar en äldre bil med förbränningsmotor och i samband med detta köper eller leasar en elbil. Beloppet föreslås uppgå till 10 000 kronor. Det föreslås att premien administreras av Boverket. Den nya förordningen om skrotningspremie föreslås gälla till utgången av 2025. <https://www.regeringen.se/contentassets/a56c3e0be47346cfa9c3855d251c4ef8/promemoria---en-ny-tillfallig-skrotningspremie.pdf>

Klart för nya utsläppsgränser för bussar och lastbilar

Europaparlamentet har beslutat om bindande nya utsläppsgränser för bussar och lastbilar. De nya kraven innebär att fordonstillverkarna efterhand måste införa mindre förorenande fordon på marknaden för att inte drabbas av straffavgifter. Särskilt snabbt ska omställningen ske för stadsbussarna. Från 2030 måste 90 procent av alla nya stadsbussar som säljs vara emissionsfria. 2035 måste alla nya stadsbussar vara helt fossilfria. När det gäller lastbilar och långfärdsbussar går EU lite långsammare fram. Nya fordon måste år 2030 ha 43 procent lägre utsläpp än 2019, 64 procent lägre 2035 och 90 procent lägre år 2040. <https://www.bussmagasinet.se/2024/04/klart-for-nya-utslappsgranser-for-bussar-och-lastbilar/>

7 planerade e-metanolprojekt i Sverige

Just nu sker en e-metanolboom av planerade anläggningar runt om i Sverige. Bioenergitidningen listar sju spännande projekt i Övik, Ljusne, Östersund, Umeå, Sundsvall, Stenungsund, Mönsterås som tillsammans kan ställa om Europas sjöfart och tunga transporter. https://bioenergitidningen.se/7-planerade-e-metanolprojekt-i-sverige/?utm_source=Bioenergitidningens+nyhetsbrev&utm_campaign=b65dced4a7-EMAIL_CAMPAIGN_2019_11_04_02_17_COPY_03&utm_medium=email&utm_term=0_5e142dd956-b65dced4a7-77584073

Företagen köper elbilar - Elbilar minskade i april med nära två procent, och har en total nedgång hittills i år med 15 procent

När det gäller elbilarna står företagen för drygt 70 procent av nyregistreringarna i april och 74 procent för årets fyra första månader. Elbilar minskade med knappt två procent på en stigande totalmarknad, och sett till helåret uppgår andelen nyregistrerade elbilar till 31 procent vilket är lägre än prognosen för 2024 som ligger på 35 procent. Antalet laddhybrider ökar med 26 procent i april, hittills under året har laddhybriderna ökat med 14 procent jämfört med de första fyra månaderna 2023. Under april månad har det tillkommit 848 nya publika laddpunkter, varav 14 procent av dessa är snabbladdare med minst 150 kW effekt. Andelen elfordon bland årets nyregistreringar av lätta lastbilar har nu nått cirka 25 procent, vilket är drivet av utökat utbud och regeringens riktade styrmedel.

https://mobilitysweden.se/statistik/Nyregistreringar_per_manad_1/nyregistreringar-2024/aterhamtning-pa-personbilsmarknaden-efter-utmanande-forsta-kvartal

Brister i utsläppsstatistiken

Den nationella statistiken har 2 års eftersläp. Många har därför börjat arbeta med Google Data , som måste räknas om vilket företaget ClimateView gör. Nu kommer också en metod för kommunerna att själv göra denna omräkning så kommunerna i framtiden ska ha mer aktuell data. <https://www.climateview.global/>

Preems lansering av Sveriges första inhemska HVO100

Preem inledde för drygt 12 år sen den pågående omställningen till mer förnybara drivmedel. Nu kan Preem som första drivmedelsföretag erbjuda en svenskproducerad HVO100 till kunder i Sverige. Tillsammans med elektrifieringen spelar biodrivmedel en betydande roll för att klara klimatomställningen. Snabbast går elektrifieringen för personbilar. I dag är emellertid endast cirka 0,4 procent av de tunga lastbilarna och cirka 2,7 procent av de lätta lastbilarna elektrifierade. För tunga transporter är därför andra hållbara lösningar viktiga. Från och med 2027 finns en plan att Preems raffinaderier i Göteborg och Lysekil årligen ska producera cirka 2,5 miljoner kubikmeter förnybara drivmedel. Redan till år 2035 förväntas kapaciteten ha fördubblats till cirka fem miljoner

kubikmeter. <https://news.cision.com/se/preem-ab/r/preems-egenproducerade-hvo100-kan-minska-transportsektorns-fossila-klimatutslapp-och-forbatta-forso,c3958057>

<https://bioenergidningen.se/ebba-busch-inviger-st1s-nya-bioraffinaderi/>

Dalarna mot en hållbar destination

Region Dalarna har fattat beslut om finansiering av projekt som representerar viktiga steg mot en mer hållbar och innovativ framtid för Dalarna. Projektet är finansierade med anslag för statliga utvecklingsåtgärder och går i linje med Dalastrategin. Projekten pågår till och med 2027. <https://www.visitdalarna.se/>

Behov av publik laddning för tung lastbilstrafik i Dalarna, Gävleborg och hela Stockholm-Mälardalen 2024

Analysen visar att behovet av publik laddinfrastruktur för den tunga lastbilstrafiken i Stockholm-Mälardalen kommer att öka markant under kommande år. Till år 2030 bedöms mellan 150 och 700 publika laddpunkter behövas i Stockholm-Mälardalen varav i både Dalarna och Gävleborg 10-100 st. för att tillgodose behovet av publik laddning i regionen. Till år 2040 bedöms behovet av laddpunkter ha ökat ytterligare, till mellan 800 och 3200. Även placeringen av laddpunkterna, storlek på laddstationer samt tekniska aspekter så som laddteknik och tillgänglig laddeffekt är viktiga parametrar att beakta för att möta det framtida behovet. En genomtänkt hierarki av stora, medelstora och små laddstationer kommer att vara avgörande för att stödja en storskalig elektrifiering av den tunga lastbilstrafiken. Antalet större laddstationer kommer vara relativt få men kommer att betjäna en relativt stor andel av den totala lastbilstrafiken som är i behov av publik laddning. Behovet av dessa laddstationer kommer framförallt finnas vid större stråk som E4, E18 och E20 samt nära de största målpunkterna i de större noderna i regionen. Ta fram en målbild, strategi och handlingsplan, regionalt och nationellt. Det saknas i dagsläget en tydlig målbild för elektrifieringen av lastbilsflottan och vilken roll andra drivmedel bör och kan utgöra i framtidens godstransportsystem. För att komma vidare i planeringsarbetet inom Stockholm-Mälardalen specifikt rekommenderas att en gemensam målbild för regionen och/eller för respektive län tas fram.

<https://www.malardalsradet.se/wp-content/uploads/2024/03/behovavpublikladdningfortunglastbilstrafikistockholmmalardalen2024.pdf>

Regeringen beslut om nya miljökrav för statliga myndigheters bilar

Regeringen har fattat beslut om nya miljökrav för statliga myndigheters bilar och bilresor. Kraven gäller vid köp eller leasing av personbilar och lätta lastbilar samt vid upphandling av bilhyra och taxiresor. Genom beslutet sker en stegvis skärpning av miljöbilsdefinitionen. Beslutet innebär att en miljöbil fr.o.m. den 1 juni 2024 får

a) släppa ut högst 50 g CO₂/km och högst 80% av de gränsvärdena för kväveoxider och partiklar som gäller vid typgodkännande eller

b) drivas med fordonsgas

fr.o.m. den 1 januari 2026 får

a) släppa ut 0 g CO₂/km eller

b) drivas med fordonsgas

fr.o.m. den 1 januari 2030 får släppa ut 0 g CO₂/km

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/04/regeringen-beslutar-om-nya-miljokrav-for-statliga-myndigheters-bilar/>

Vägledning förenklar för laddplatser vid flerbostadshus

Den lagstiftning vi har är tillräcklig för att kommunerna ska kunna anordna laddplatser på allmän platsmark. Det framkommer i det uppdrag som överlämnats till regeringen. Transportstyrelsen föreslår inga ändringar av regelverken, utan redogör i stället för hur de olika frågorna bör bedömas. Den här vägledningen ska bidra till ökad förståelse om vad som gäller och underlätta vid beslut om laddplatser på allmän platsmark.

<https://www.transportstyrelsen.se/sv/press/nyhetsarkiv/2024/vagledning-forenklar-for-laddplatser-vid-flerbostadshus/>

Polestar visar extrem snabbaddning: 10-80 procent på 10 minuter

Med Extreme Fast Charging-teknik, XFC, har Polestar och israeliska batteriutvecklaren StoreDot lyckats ladda en elbils batteri från 10 till 80 procent kapacitet på bara tio minuter.

https://teknikensvarld.expressen.se/nyheter/bil-och-trafik/elbil-laddhybrid/polestar-visar-extrem-snabbaddning-10-80-procent-pa-10-minuter/?utm_campaign=Mobilitetssvepet_240503&utm_medium=email&utm_source=Eloqua

Forskningsprojekt ska bidra till ett fossilfritt och resilient transportsystem

Elva forskningsprojekt har fått 57 miljoner kronor i stöd för att undersöka hot, risker och möjligheter i övergången till ett fossilfritt och resilient transportsystem.

<https://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2024/forskningsprojekt-ska-bidra-till-ett-fossilfritt-och-resilient-transportsystem/>

Umeå satsar på vätgas till flyget

Umeå kommun planerar att göra norra Sverige till en utvecklingsarena för fossilfritt flyg genom att satsa på vätgas på flygplatser. I samarbete med Swedavia, Rise och Umeå energi ska kommunen starta ett treårigt projekt, Flyh2ume, för att utveckla vätgasanläggningar för flyget. Målet är att göra Umeå Airport till en modell för mindre och mellanstora flygplatser. Projektet ska även bidra till omställningen till fossilfritt flyg genom att fokusera på vätgas och flytande väte som drivmedel. https://www.aktuellhallbarhet.se/miljo/mobilitet/umea-satsar-pa-vatgas-till-flyget/?utm_campaign=Mobilitetssvepet_240503&utm_medium=email&utm_source=Eloqua

Vätgasflyg till Dalafjällen 2035 ?

Det första kommersiella vätgasflyget beräknas vara i luften i Sverige inom det kommande decenniet. 2035 väntas de första nollutsläppsplanen lanseras med en kapacitet på cirka 75 platser, vilket möjliggör en ersättning av de minsta regionala flygplanen.

<https://www.nyteknik.se/debatt/klm-vatgas-banar-vag-for-mer-hallbart-flyg-biobransleracker-inte/4257065?>

Ny forskningsrapport från Högskolan i Gävle-The geography of technological innovation systems - The case of forest-based biofuels in a Swedish region

BiodrivMitt och flera av våra medlemmars verksamhet beskrivs.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2949753123000905?via%3Dihub>

EFFEKT4Dalarna - regional elsamverkan

Vid energikonferensen den 23 april 2024 presenterades nya beräkningar av Dalarnas energi-, el- och effektbehov som är en del av färdplanen för smarta energisystem. Konferensen anordnades av Länsstyrelsen och projektet EFFEKT4Dalarna. Power Circle presenterade möjligheter med flexibilitet. <https://www.energiintelligent.se/energisystem/elsystem/>

Kalender

6 mars–5 juni 2024 Utlysning #14: Klimatneutrala städer 2030 3.0 är öppen 6 mars–5 juni 2024 och ska accelerera den lokala omställningsresan ytterligare och skala upp omställningen. https://viablecities.se/utlysningar/utlysning-14/?ss_source=sscampaings&ss_campaign_id=65f0548bbd3d0f69512bddf4&ss_email_id=663338ae7c6b791b8ce40a60&ss_campaign_name=Nyhetsbrev+%2343%3A+Ljusare+tider+och+accelererande+omst%C3%A4llning&ss_campaign_sent_date=2024-05-02T06%3A54%3A51Z

23 maj 10.00-10.45 Webinarium - Prognoser för vägfordonsflottan. Trafikanalys.

<https://events.teams.microsoft.com/event/6454acff-51f9-4ddd-8636-f60057bcd8ae@cba36cd8-6424-43e8-a93f-5e15b4c8f687>

29 maj Sista dag att söka stöd för projekt som bidrar med ny kunskap och lösningar på energirelaterade utmaningar i framtidens hållbara transportsystem.

<https://www.energimyndigheten.se/utlysningar/samverkansbaserad-forskning-och-innovation-for-transportsystemets-energi--och-klimatomstallning/>

31 maj 9.30-11.30 Totalförsvaret och transportsektorns omställning

– Hur stärker vi beredskapen samtidigt som vi minskar vår klimatpåverkan?

<https://app2.editnews.com/page/read.ashx?issueid=568168&userid=94834215&readid=870BED150F38&umailid=2447121619>